

SZTE hírek > Hírchívum > 2020. Június

A kolozsvári és szegedi gyökerű Neohelicon a legjobbnak értékelt folyóirat a Springer kiadványai között

2020. június 08.

A nyílt hozzáférésű folyóiratok legjobb 10 százalékába került a szerzők szavazata nyomán az összehasonlító irodalomtudomány és a világirodalom területéről tanulmányokat közlő Neohelicon (<https://iti.btk.mta.hu/hu/szerkesztosegek/neohelicon>) című folyóirat. A Springer kiadó gondozásában jelentkező folyóirat egyik főszerkesztője 1999 óta a Szegedi Tudományegyetem professzora, Pál József, akit a Neohelicon múltjáról és legújabb sikeréről kérdeztünk az SZTE virtuális könyvheti beszélgetés-sorozatában.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

– A Neohelicon „folyóirat az összehasonlító irodalomtudomány és a világirodalom területéről közölt tanulmányok szemléje. Különös figyelmet kapnak az irodalomtörténet korszakainak, irányainak összehasonlító, szintetizáló bemutatását elősegítő tanulmányok” – olvashatjuk az MTA BTK Irodalomtudományi Intézet és a Springer (<https://www.springer.com/journal/11059>) lapkiadó honlapján. Ez az 1973 óta jelentkező periodika – a szerzők véleménye alapján – a Springer legjobban szerkesztett kiadványai közé emelkedett. E kitüntetés kapcsán néhány internetes felületen holland folyóiratként írják le a Neohelicont...

– ...Mivel legújabbán a Springer adja ki a lapot, sokan hollandnak tekintik, holott **az európai összehasonlító irodalomtudományt a kolozsvári egyetemi alapokról indulva, a szegedi egyetemi hagyományokkal bővítve képviseli a Neohelicon.**

– *Hogyan kapcsolódik a Neohelicon Kolozsvárhoz és Szegedhez?*

– Szimbolikus jelentőségű **az 1973/74. tanév** a Neohelicon című folyóirat történetében. Ekkor **került a szegedi József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karára Vajda György Mihály (/sztehirek/2014-februar/szaz-eve-szuletett-vajda)**. Nemzetközi tekintélyű tudósként érkezett, hiszen – többek között – Kanadában, Franciaországban, majd az MTA Irodalomtudományi Intézet osztályvezetőjeként gyűjtött tapasztalatokat. Az 1973/74-es tanévtől azért dolgozott, hogy létrejöjjön a szegedi egyetemen – a magyar komparatiztika jelentős műhelyeként – az Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, amelynek egyik „társintézményeként” Budapesten **megalapította a Neohelicon című folyóiratot, amelynek alcíme „beszédes”: Acta Comparationis Litterarum Universarum**. Az irodalomtörténész professzor a Neohelicon folyóirat megalapításával **a 100 évvel korábban a kolozsvári egyetemen elindított Összehasonlító Irodalomtörténeti Lapok (<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/o-7361B/osszehasonlito-irodalomtorteneti-lapok-736CE/>) című folyóirat hagyományait követte**. Ez a szerkesztőként Meltzl Hugó (<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/m-76AF9/meltzl-hugo-76D5B/>) és Brassai Sámuel (https://hu.wikipedia.org/wiki/Brassai_S%C3%A1muel) által jegyzett irodalomtudományi lap világviszonylatban is úttörő jelentőségűnek számított megjelenésének időszakában, 1877 és 1888 között, hiszen magyar, angol, francia, német, olasz és spanyol nyelven jelent meg, cikkei összehasonlító folklorisztikával, illetve tárgy-, motívum- és hatástörténettel foglalkoztak.

– *Hogyan érzékeltethető a Neohelicon jelentősége az indulásakor?*

– A „Neohelicon. Acta Comparationis Litterarum Universarum” folyóiratot a magisztrális kiadói vállalkozás előkészítésére, segítésére Szabolcsi Miklós (https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabolcsi_Mikl%C3%B3s)sal közösen alapította meg Vajda György Mihály (<http://nevpon.hu/view/10963>). Ez **eleinte az amszterdami Benjamins és a budapesti Akadémiai Kiadó közös vállalkozása volt**. Akkoriban európai nyelvű irodalmak története című, sok kötetes sorozatot is kiadott a Neohelicon folyóiratot gondozó kiadói team. Ha a jelenből visszatekintünk a múlt század '70-es évekbeli irodalomtudományára, megállapítható, hogy rendkívül erős volt a magyar komparatiztika, amelyben főszerepet játszott Vajda György Mihály, mellette (https://hu.wikipedia.org/wiki/S%C5%91t%C3%A9r_Istv%C3%A1n)Sőtér István (https://hu.wikipedia.org/wiki/S%C5%91t%C3%A9r_Istv%C3%A1n), Szabolcsi Miklós.

– *Tanítványaként, szakdolgozójaként, később kollégájaként hogyan jellemezné Vajda György Mihály szegedi korszakát?*

– **Furor pedagogicus az MTA Irodalomtudományi Intézetből érkezett Vajda György Mihály**. Nevelői szenvedélytől hajtva **a tudósok szűk körén kívül a hallgatók felé is nyitott a szegedi egyetemen**. **Megalapította 1975-ben a szegedi JATE BTK Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékét**, ami új perspektívát jelentett és új dimenziókat nyitott az akkori neves oktatógárda – például Kanyó Zoltán (https://hu.wikipedia.org/wiki/Kany%C3%B3_Zolt%C3%A1n), Bojtár Endre (https://hu.wikipedia.org/wiki/Bojt%C3%A1r_Endre), Fried István (<http://www.hung.u-szeged.hu/fried-istvan/>) – számára is.

– Az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Karán 45 éve van Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék (szervezeti-feleltes/tanszekek-intezetek/osszehasonlito) és a Neohelicon folyóirat is él, 47 éves, sőt: a neves Springer kiadó sikeres folyóirata. Hogyhogy?

– Mindent túlélte a Neohelicon. Túlélte a rendszerváltást, az anyagi érdekek előtérbe kerülését a humántudományok területén, hiszen 1973 óta folyamatosan működik. **Saját magát „tartja el” erős nemzetközi versenyhelyzetben.** Nemzetközi szerzőgárdával évente két számot jelentet meg a négy nyelven jelentkező Neohelicon. Az összehasonlító irodalomtudomány két „hivatalos nyelvén”, **az angolon és francián kívül, a német mellett** eleinte oroszul is megjelent. 1999-től, amióta társ főszerkesztőként dolgozom ezért a lapért, az orosz **olasz nyelvre** cserélődött, kifejezve szűkebb tudományos érdeklődésemet is.

– A Neoheliconban különös figyelmet kapnak az irodalomtörténet korszakainak, irányainak összehasonlító, szintetizáló bemutatását elősegítő tanulmányok. A szerzők 2019-es tapasztalataikat úgy összegezték, hogy „a szerkesztők tanácsai és megjegyzései hozzájárultak a cikkek színvonalának a javításához”, „a szerkesztők jól irányították a szakértői értékelési folyamatot”. Miként tartható a nemzetközi folyóirat színvonala, amit legújabb elismerésével díjaz a Springer?

– Az **évente kétszer jelentkező folyóirat** körüli szerzőket **tematikus számokkal** is ösztönözzük a kutatómunkára, az írásra. Ezeket a témákat mi, főszerkesztők vagy a szerkesztőbizottság iniciálja. Például a kezdeményezésemre 2018-ban az Osztrák-Magyar Monarchia utolsó két évtizedéről szóló tanulmányokkal jelentkezett a Neohelicon. Vagy: az irodalomtudomány olyan speciális kérdéseit állítja középpontba, mint a materialitás, a széles értelemben vett „anyag” irodalmi reprezentálása. A 20 tanulmány vendégszerkesztője az ötletgazda, az SZTE díszdoktora, Thomas Bremer (<https://www.romanistik.uni-halle.de/studienbereiche/professurbremer/profbremer/>). **Az irodalom és a materialitás kapcsolatáról lesz szó legújabb számunkban.**

– Az elégedettség felmérésre a szerzők 88 százaléka válaszolt. Milyen egyéb „leg”-ek jellemzik a Neohelicon szerzőit és olvasóit?

– Elégtétel, hogy életben sikerült tartani az egyetlen magyar szellemi közegben megszülető nemzetközi irodalomtudományi folyóiratot, ami **kaput jelent a világra – a szerzők és az olvasók szemszögéből is.** Minden európai irodalomtudományi központból a legjelentősebb irodalomtörténészek szerepelnek a mindenkorai szerkesztőbizottságban. Többek között az SZTE díszdoktorai közül Claudio Magris (https://hu.wikipedia.org/wiki/Claudio_Magris) olasz író, publicista, germanista. De közénk tartozik a tavaly elhunyt Jean Starobinski svájci irodalom-, eszme- és tudománytörténész is. A Szegedi Tudományegyetem oktatói közül például Fried István rendszeresen publikál itt, de az utóbbi időben Hárs Endre, Odorics Ferenc is adott tanulmányt. **Az egyetemisták oktatásába bekapcsolódik a folyóirat, amelynek minden nyomtatott száma fellelhető és olvasható az SZTE Klebelsberg Könyvtárban.** Hajdu Péter főszerkesztő társammal egyetértésben **a magyar és az európai irodalom kapcsolódási pontjait is beemeljük a lap tematikájába.** Például legújabb számunkban arról írt tanulmányt egy olasz hungarológus, hogy Kazinczy Ferenc miként kapcsolódott jogelméleti, jogfilozófiai nemzetközi vonulatokhoz.

– Miért támogatja a Springer, az Akadémiai Kiadó társkiadója a Neohelicon folyóiratot?

– Mert látja, hogy nagy a nemzetközi érdeklődés az összehasonlító irodalomtudomány iránt. A Neohelicon nyomtatott változatban is sokféle eljut, miközben digitális változata könnyen hozzáférhető. Számonként különböző, átlagosan **évente 50-60 tanulmányt közöl a lap.** A kiadó, az olvasottságra tekintettel, kéri: növeljük a tanulmányok számát, s ehhez támogatást is kapunk.

– A hazai irodalomtudományban az egyetlen nemzetközi folyóirat legújabb elismerése mit jelent a jövőt illetően?

– **A szerzőink elégedettek azzal az együttműködéssel, amit a kiadótól és a szerkesztőktől kapnak. Ez a tudományos közeg elismerése,** amihez hozzájárul, hogy sokan olvassák ezt a folyóiratot, amely a világ számos pontjára eljut. A Springertől kapott elismerés megerősíti: kell ez a folyóirat, szükség van az összehasonlító irodalomtudományra, amikor együtt látjuk a fejleményeket – elsősorban a kompetenciánkba tartozó – európai

– 2019-ben több mint 53 ezer letöltéssel büszkélkedhet a Neohelicon. Milyen következményekre számít a (társ)főszerkesztő?

– Növekszik a folyóirat presztízse. Ennek nagy a jelentősége a humántudományokban, mert kevés a nemzetközi szintű periodika. **Az itt közölt tanulmányok kvalifikációja emelkedni fog. Az érdeklődés máris nagy**, a közlésre kért tanulmányok egy részét el kell utasítanunk. Az elismerés egy újabb lépés, ami a cél felé visz: **azt szeretnénk, hogy a Neohelicon a világ legjobb irodalomtudományi folyóiratai közé tartozzon**, hogy elérjük a Q1-es szintet.

SZTEinfo – Újszászi Ilona

Fotó: Bobkó Anna

A Neohelicon elismerésének részleteiről itt olvashat:

<https://www.springernature.com/gp/editors/campaigns/editorial-excellence>

(<https://www.springernature.com/gp/editors/campaigns/editorial-excellence>)

2020 nyarán, az SZTE virtuális könyvheti beszélgetés-sorozatában megjelent cikkek, ajánlók:

Aszterión, a csillagközi vándor (/sztehirek/2020-junius/aszterion-csillagkozi?

folderID=52113&objectParentFolderId=19355)

„Rajongani kell a választott médiumért” – véli Sebők Orsolya könyvillusztrátor (/sztehirek/2020-junius/rajongani-kell?folderID=52113&objectParentFolderId=19355)

Az SZTE könyves beszélgetései az ünnepi könyvhéten és a Klebelsberg Könyvtárban (/sztehirek/2020-junius/sztekonyves?folderID=52113&objectParentFolderId=51541)

Virtuális Könyvhét (/hirek-esemenyek/online-esemenyek?calendarID=16361)

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Kövess minket!